

САНАА ОЛОХ

ХАБЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
13 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 154 (7227) • 1991 СЫЛ АХСЫНЫ 24 НҮМ. Ойгуруншун • Сыната 8 харым

Бүгүнгү нүмэргэ

● Саха ССР Президентин быыбарыгар оройуон быыбардааччыларын 93,6 бырыһыаннара бэйэлэрин куоластарын Михаил Ефимович НИКОЛАЕВ иһин биирдилэр—ол туһунан 1 стр. аах.

● Районо инспектора М. Винокурова: «Эдэр талаан ойобуллах, сэнээриннээх, илин кэлин түсүһүн күүрдэр дьон. ноох эрэ буоллабына өрө тахсар ымахтаах»—3-с стр. көр.

● Энэ көмүскэли республикатааҕы комитетта үбүнэн көмөлөһөлөрүгэр көрдөһөр. Быйыл оройуонтан соҕотох Карл Маркс аатынан совхоз эрэ 867 солк. киллэрэ—2-с стр. аах.

Тиэйэр-таһар үлэ ДНЕВНИГЭ

Ахсынны 23 күнүбүзү турутуна.

Бастагы колонкара — от, концентрированной пыльюк тизиллэхтээх, иккисэ — тизиллэ (тоннанан).

М. Маркс 890 12
Субуруускай 1018 —
Э. Эристин 3965 54
«Чурапчы» 2643 214,7
«Мугудай» 1004 103
«Вахсы» 1856 271
«Мындагайы» —

Оройуон үрдэ: 11174 654,7

Ааспыт нэдиэлэ Карл Маркс аатынан совхоз Золотиннатан 12 тонна комбикорму тизэртэ. «Чурапчы» совхоз Золотиннатан бэйэтин күүдүн 12 тонна, иһиннээх нэдиэлэлэри киллэрэн турар Мындагайыттан 100 тонна оту тизинэ. Бу хаһаайыстыбага Золотиннатан иһин автопарк иттомашиналара барыта 102,7 тонна оту аҕалдылар. «Вахсы» совхоз тастан көмөтө суох Золотиннатан 55 тонна оту аҕалдына. Бу совхозка Тегулуэтэри СПТУ 20 тонна оту аҕалла. Нуотараттан уонна Мындагайыттан холбоон 196 тонна от кэллэ. «Мугудай» совхоз кэллэхтээх отун уонна концентрированной аһылытын 10,2 бырыһыанын тизинэ. Бу — арыый үчүгэй көрдөрүү. Оттон Карл Маркс аатынан уонна Субуруускай аатынан совхозтарга тастан оту тизии садалана илик. Мисэ-тээдэ отторо адыас адыһаата.

Иһин автопарк дуоҕа-бардаах «Вахсы» уонна «Чурапчы» совхозтарыгар тизэ сымдыар. Атын хаһаайыстыбаларга тохсунууттан таһахтаах. Вилитин чох таһытыгар күүскэ үлэллэр. Харба-лаахтан уонна Алларай Бэстээхтэн аҕарда Субуруускай аатынан уонна Эрилин Эристин аатынан совхозтарга туһааннааһын 1500 уонна 839 тонна чогу аҕалла. Хаһаайыстыбалар бэйэлэрэ эмнэ-тэнэллэр. Холобур, «Мындагайы» совхоз 1600 тонна чогу тизинэ. Бу хаһаайыстыба уонна Эрилин Эристин аатынан

совхоз бу сылга туһааннааһын 120 уонна 357 тонна чогу ылаллара хаалла. Кэлэр сылтан расценна төһө уларытара биллибэтэ сэрэхтээх. Ойон бу ый иһинэн сыллаары чогу толору ылымха наада.

Уматин тийбэт, кытаанах графика хаайар. Тиэйэр-таһар үлэ ороскуотун сорохтор сабынар кыахтара суох. Чуолан, үл-харчы өртүнөн кыбыттаран оһорор «Чурапчы» совхоз. Оройуон тиэйэр-таһар үлэлэргэ тастан көмө көрдөһөр. Оттон көмө тута төлөнөр эрэ түбэлтэтигэр оһоруллуоттаах. Ол аата тиэйэр-таһар үлэлэр совхозтарга оһоруллар эттэн, үүттэн тутулукутаахтар.

Совхозтарбыт Золотинка, Нерюнгри курдук кый ыраах сирдэртэн хатымалга төлүнэ сытар отторун толору ылаллара саварбах. Ону ыллахтарына даҕаны, отторо син-бийр тийбэт. Холобур, «Чурапчы», «Вахсы» уонна Эрилин Эристин аатынан совхозтарга. Бара сатаан оту комбикормга атастаһа сатымаллар. Хадаардар Горнайга, холтоҕолор, хаһааһыттар иһиннэ, кэдэтинлэргэ дьону ыта сырыттылар. Оттон сорох фермаларга оту бас-баттах тутуу, ыһыт-тоҕуу, аһара ороскуоттааһын таһаарыллар. Оту аһара ороскуоттааһын Эрилин Эристин аатынан, «Мындагайы» уонна «Чурапчы» совхозтарга улахан. Субуруускайдарга иһин ыһага 120 тонна, эрилиннэргэ 80-ча тонна от аһара ороскуоттаһа. Маны туохтарынан оһоруналлар?

Түмүктээн эттэххэ, сүөсүһүттэн, механизатортан саҕалаан совхоз директоругар, инженеригэр тийэ бэйэттэн тутулукутаах ордук чуолкайдык оһорор, үрдүк эппиэтинэстээхтик сыһыаннаһар хаһааһыттар да ордук наада буолла.

Тыл хаһаайыстыбатын управленнета.

Удмуртия. Эбэх металл ороскуотта, бар араас оһорулларын бэлэмнэр «Иж-десмаш» завод металлун хаччыт. Биир биһэри Прибалтика тохтоһута. Ити сорок кылгас көмө иһигэр толорулунна. Снимокка: саҕа тизээччин заводка боруобалааһын.

А. Седельников фотота. (ССТА фотохрониката).

♦ Нуотара дьылбата долгутар ♦

БАС БИЛЭРБИТ СУОХ

Үс смдлааһыта дойдуттан ыраах Нуотара үрдүн сайыннарына үлэ саҕаламмыта. Бастаан утаа кырдьык-хордугун десаннары тэрийтэлээн ыталаабыттара, техника дуома бэриллибэтэ, комсомолецтар үлэниг иһин онно тийээн олохсуйуутун ил-лэх-саҕалаах курдук буолбуттара. Үрөх баһа дойдуга оһорор баһаны тутууттан үлэ-хамнас син күөстүү оргуйан барбыта, дьон да санаата килих курдуга. Н. Г. Михайлов, К. И. Федоров тэрийэр эрдэхтэринэ дьон ханнын да үлэттэн иһинбэккэ-толлубука ылсыбытынан барбыттара. Пилорама үлэбэ кинибитэ, тутуу матырыйаалын мисэста бэйэбит бэлэмнэр буолбуттут, техника да сыһыа эбиллэн испитэ, тутууу таас варианынан ыттыта куораттан атырыһаал балачча таһылла сатаабыта.

Бастагы салаааччыларбыт уурайыттарын кэннэ Нуотара учаастагын олоҕо, үлэ-хамнаһа күүрчээ ойуунуу таһыры эргийбитэ, ыһылаһы-тоҕулуу элбээбитэ. Билитин баара-суоҕа 80-ча иһин хаалла.

Кинилэр бас да билэллэрэ суох буолла. Ытыс саҕа сир дьаһайбаттар, атын оройуон бас билэр. Аһы-ах техника дуомаахытын бары үлэстэн бардылар. Нуотара иһиникитин хайдах даҕаны сайдар кыагыттан таҕыста. Арай ханнын эмэ көмө хаһаайыстыбаны сайыннарар эрэ ымахтаах быһыылаахпыт. Ону даҕаны техникабыт суоҕа атахтыах курдук. Мун саатар, техникабытын совхозтарга атылаан ынах сүөһү, смлгы ылбыһыт эбитэ буоллар, көм босхо биэр-ботох курдук сананыа этибит. Бастаан Нуотараны буларбытыгар сүөһүлүөх курдук тыл-өс, эрэнэрин баара. Онунабыт умнулуубута ыраатта ол онну-гар бэйэбитин соролоон эрэллэр, илин-атах сала-нан хааларта суудайаллар.

Салаааччыларбыт эл-бөхтө уларыдылар. Ол ахсын олохпун араастаан эргийтэлээтэ, сонун «дья-налар» ыһылыбыттара, күүһү-хааны далааччы ил-тэрсэ суоттаммыттара, ол үлэниг иһин сүөһүтүн тутуулар аатырыта. Он-тукабыт күн бүгүн даҕаны көстүбэт. Итинник иччээх суох дьаһанан оһоробут.

Ф. КРИВОШАПКИН, рабочий.

Оройуонга Саха ССР Президентин быыбарын ТҮМҮКТЭРЭ

Бийиги оройуонмуттар республика Президентин быыбарын түмүктэрэ биирдин быыбардыр учаастактарынан маннык буолла (бастагы колонкара — испиннээхкэ баар быыбардааччылар ахсааннарыттан быыбарга кыттыгы бырыһыана, иккисэ — дьингэ суох бюллетень ахсаана, үһүсэ — М. Е. Николаев иһин куолаһы биэрин бырыһыана, төрдүсэ — И. Д. Черов иһин куолаһы биэрин бырыһыана):

Хатыла	96,8	3	90,7	7,7
Болтоҕо	100	6	92,1	5,6
Кында	100	—	89,4	10,6
Амма	96,4	9	95,0	3,7
Солотья	100	2	96,1	3,9
Хахыах	100	—	95,8	2,8
Одьулун	92,5	—	95,5	3,7
Үрэх Күөрэ	98,5	—	96,9	1,6
Холтоҕо	100	—	97,7	2,1
Мэлдяхси	100	—	88,4	8,4
Хадаар	99,3	6	94,6	2,5
Уорба	100	1	91,4	5,7
Хайахсыт	95,6	3	93,7	4,1
Чакыр	96,2	1	95,7	3,2
Чыаппара	98,3	10	93,8	1,5
Вахсы	99,5	4	95,4	2,3
Мугудай	99,1	6	92,2	6,1
Төлөй	100	3	95,0	3,0
Сылай	100	3	94,7	4,4
Бэрэ	100	—	98,2	1,8
Түөһэ	100	—	96,2	2,5
Улахан Күөл	100	—	95,5	3,0
Кытаанах	98,6	5	95,5	2,8
Кылааннаах	100	—	61,5	38,1
Чарап	92,5	19	93,1	4,1
Чурапчы	87,9	41	82,9	3,2
Новгородов	94,5	11	92,1	5,8
Нуотара	100	—	100	—
Оройуон үрдүнэ:	95,3	133	93,6	4,6

Барыта 11494 быыбардааччыттан куоластааһынна 10955-кэ кытыла. Ол иһигэр М. Е. Николаев иһин—10253, утары—569, И. Д. Черов иһин—507, утары—10315. Куоластааһынга кыттыгыт быыбардааччылар 0,6 бырыһыаннара иһиннэрин утарыдылар.

Оройуоннаагы быыбар комиссията.

ИИТ, СЭРГЭЭ

Саха ССР Президентин быыбарын испиннээх киллэрелибит быыбардааччылартан 75 бырыһыаннара быыбарга кыттынылар. Быыбардааччылар 76,7 бырыһыаннара М. Е. Николаев иһин, оттон 7,3 бырыһыаннара И. Д. Черов иһин куоластаатылар. Ити курдук республика олохтоохторо быыбарга көхтөөхтүк кыттыбыттары түмүгэр Саха сирин бастагы Президентин М. Е. Николаев таһылына.

Алма-Атага Грузияттан уонна уруккутуан Прибалтика үс республика-тыттан ураты 11 союздай республика, тутулука суох республикалар дьон ааттан турар. Иһиникитин биһиги үлэллэргэ дуоҕа-бар түһэриһиллэр. Ойон аны СССР оннугар Тутулука Суох Государстволар Түм-сүүлэрэ үөскээтэ.

Саха ССР Верховная Советын Президиумун Ыйааһынан соторутааһыта бийиги оройуонмут Эрилин Эристин аатынан совхозун Холтоҕотоҕуу отделениетын механизаторыгар Семен Егорович Сидоровка Саха ССР тыһытын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэниг үрдүк аата иһэрилиннэ. Уһун сыллар усталаарыгар тын-тор рулуттан иһиник араарбыкка үлэли-хамнаһы сымдыар-хоһуун, чулуу механизатор үлэ-сөптөөх-түк сыһаанаммыта бийиги үрдэр.

Политическай
кулууп:
эп позиция?

Дьон- норуот туһугар

Сотурутаабыта Саха сирин Коммунистическай рабочай партията тариинна, ахсынньы 6 күнүгэр регистрацияланна. Коммунистическай идеяны сааскы халаан уутукуу хайыахпыт, советтохто тохтоуохпут дьон суоттайыктара сатаммыта.

Атааастаммыт - баттаммыт: мөлүйүөнүнэн ахсааннаах радовой коммунистар арминин эрэммит салалталаары истарин арминин биллэр. Буоларынан, буолбатынан сууттатаалаан, магнайгы сүһүөх партийнай тарилталарга биллэрбиккэ коммунистар биллэттарин билдэталаан, кинилэри үлэлэриттэн үүртэлээн, анардастык бэйэлэри айбардаан, таас дьыһэлээн, даачаларын, бастык маарналаах арнас массамыналанан олорбут салалта сагата суох барда. Буруйдаах кини ылы-чыл барааччы.

Дьин-нахчы кинилэри сирдээх-майгылаах коммунистар дьиннээх коммунистическай бачымнары — суббуотунуукутары, буурдаабынны, хардарыта көмөлөсүүбүнү, станновскай, тимуровскай хамсааһыннары — хаттаан эргитиригэр, Островскайды, Чкаловты хатарыллымын тилиннэ, илэрин дьон этиннэлэхтэр. Павлин Морозов, Зоя Космодемьянская, Олег Кошевой сырдык ааттарын сирдэ-буорга табиастариниэригэр дөһөллөр.

Тугун бадайытай көрдө-көрбүтүнэн итэ-мэнэ-гэй суолугар үтэниин, үс-пүкүлээсирини күөртээ-бин дьон.

«Гласность», «плюрализм» дьон көөчүтээннэр, итэ-сабата суох демократияга илэриэммит социалистическай олохтук сирдэ, Советскай Союзтук, Советскай-былааспыт, социалистическай лаадыр-быт суох олохулуна. Урэллэнбит. Урэллэн биридин байбэтигэр,

дьыһэтигэр киниэ илин дьон көтөһөбүт дуо?

Бүтэһиктэр үөдөр-мөбөр утотунуот туһунан арынах тыл. Кини аймак баарын тухары үтүөгэ тардыһар бара санаа баар буола туруога. Ону утотун дьон ааттаан орто үйэттэн умкубанна күөдүүтэн илэлтэр. Томас Мор, Сен-Симон, Карл Маркс ааттарын кытта сибээстээх утопическай идеялар умукта-умукта күөдүү-нэллэр.

Карл Маркс коммунистическай утопията хаалла диниллэр. Сырдык бара санаа суох буолар туһа суох. Кэлэ илин дьыһаада, Марксизм байбэт дьон коммунизм кэлэригэр хонун болдьообут да буоллактарына, ошон куоһурданаар сатаммыт. Эрай сир-мун бөһөнөн тулпут дьыһэтигэр күр түү курдук үрөл тыннарар элчэки эбит. Ол эрээри үйэ тухары илэлтэн кэлбит философияны, олох ыар практикатын биригэр со-тон кэлбитэр, арааһа, сатаммы суох.

Коммунистическай кэс-кил, сорохтор оталлариннэ, К. Маркс утопията, суох буолла дьон этэччилэр алдаһыллар. Ол идея Коммунистическай манифест суруллуотуттан 150 сыл устата умукта-банна планета үрдүнэн сирдидир. Урукку Советскай Союз Коммунистическай партиятын тохто-тон коммунистары сата партияга түмүүхкэ дьон этин саамай сөптөөх. Онуоха күнү-дьымы ы-тыммыахха. Марксизм классиктарын хаттаан ааһан сага кэми төгүөн тутан толкуйдуохха.

Саха сирин Коммунистическай рабочай партиятын үөскэтин уруккуга төнүү буолбатах, бу урукку үрдүтүн хамсаа-далааһыннан, тойомсуйууттан, байа интэриэһингэр эрэ бас бэриниттэн босхоло-нуу буолар.

М. ЕФИМОВ,
сэрин, педагогическай
үлэ ветерана,

★ Утүө санааланыы ★

Оройуоммут аатын түһэн биэриимиэххэ

Эйэ комүскалин рес-публикатаабы комитетта тарилталартан, биридин-лээн дьонтон үбүнэн кө-мөлөһөллөрүгэр көрдөһөр. Хомуллубут үп 70 быры-һаана республикатаабы эйэ фондугар хаалыа. Ол туттуллуохтаах:

— сэрин уонна үлэ ве-тераннарыгар, илбэллэ-тэргэ көмөгө;

— Аҕа дойдуга сэрини-гэр сырдык тыннарар толук уурбут Саха сирин дьонун үйэттэр паама-тынныктары тутууга;

— «Кыһынны» дьон ааттаах кырдык кыаммат буолбуттарга, көрөр-и-стэр дьон суох советтох хаал-быттарга көмө фондугар.

Аҕа дойдуга сэрини-гэр 1941—1942 сс. Калинин-скай уобаласка Ржев куо-рат таһытар өлбүт буо-луйнар албан ааттарын үйэттэр пааматыннык тутулла турар. Бүтүөхтэ-дэ үптэн илэниэ. Манна Саха сирин 400-төн тахса, ол иһигэр Чурапчы оройуонунан 40-ка, кини-тин аатта суруллуохтаа-да биллэригэр сорохторун эр-аата биллэр. Холобур, Чакыртан, Одьулуунтай, Алаартан, Кытаанахтан үстүү-хастык кини аата илбэллэнбит.

Республикатаабы «Өй-дөбүннүк» кинигэ тахса-рыгар сылга 30—60 тыһ. солк. үп туттуллуохтаах. Бу кинигэ сэринтэн төрөөбүт дойдоларыгар төнүүбүт буолуунар ааттара суруллуохтаах. Кэлэр сылга тахсыах-таах бастаан тоһо 9 тыһ кини аата баар. Иккис тоһа оһтон кэлэн тахсаа былааннаар. Ки-ингэ билиги оройуом-муттан 965 кини аата

киллэриллэн турар.

Афганистанга сулуус-палыы сылдан оһолдом-мут 6 элэр кини Куба-да үһүн кэмтэ эмтэ-ымтарга быһаарыллан ту-рар. Ол ороскуотун Эйэ комүскалин комитетта уйу-нуохтаах. Саха сирингэр энцефалит ыарымын эи-тир хонин тутууга рес-публикатаабы эйэ фунда-та сотурутаабыта 1 мөл. солкуобайы биэрбитэ. Бу фонд үбүттэн туһанан уонна бэйэлэрин оройуон-нарыттан эби үп булуна Алданга. Сунтаарга оло-балыһаларын тутта сыл-дыаллар.

Республика үрдүнэн 1990 сылга 399041 солк., 1991 сылга 247684 солк. үп хомулуна. Ол иһигэр Чурапчы оройуона аастыт сылга 14397 солк., бу сылга 867 солк. хомуйда. Быйыл советтох Карл Маркс аатынан совхоз үп киллэрбит. Ошон бу сыл түмүгүнэн билиги оройуом-мут үбү хомуйууга рес-публика 35 (ол иһигэр 3 куорат) оройуонуттан сүүрбэһис миэстэга турар. Холобур, быйыл Сунтаар — 42708 солк., Алдан — 36308 солк., Амма — 13519 солк. хомуйдулар.

Утүө үлэ Сунтаар оро-йуонугар ытыллар. Та-рилталар бэри утүө суу-маны көһөрөллөр эбит. Холобур, быйыл «Вордот» совхоз — 3000 солк., ОПТУ — 2534 солк., ИДАО — 1802 солк. кө-һөрбүттэр. Биридинлээн дьон үп киллэрбит түгөн-нэрин ылан көрүүбүт. Алданнаабы интернат-ос-куола нитээччигэ А. А. Перошина Уолугуун 1981 сыллаахха 3100 солк. утан тураллар. Аллайыа-

Молдова гончардарынан быдыр-былыргыттан су-радырар. Урут бу үлэни эр дьон дьарыктарынан аадалара. Билигин он-нук буолбатах. Уус-уран керамика Унгеннаабы за-водугар, сүүрүннэн, дьы-таллар үлэлиллэр. Ки-нилэр көрө-дьикти онго-нуктары чочуйан таһаа-раллар.

Синюкка: Лидия Гон-да гончардар дьыа көр-

гэинэригэр улааппыта уон-на бүгүн дьыа көр-үтүөкэниэх үтэни с-тыгыр.

А. Симановскай фотота.
(ССТА фотохрониката).

Астынныбыт, үөрдүбүт

Сааһым тухары кол-хоз уонна совхоз про-изводствоттар үлэ-дэбэтигэр. Хадаар бө-һүөлэтин иһиттэн ха-рыс да сыбарыйбакка олорбутум, оһолорбун улаатыннарытум, үлэ-дэбэтигэр. Бэйэм Герой-ийэбин, уон оро-ну атаар туруордун. Хадаарга 9 Герой-ийэ баарыттан билигин 7-бит, үтүө ыаллар аҕыс-тыы-тобустуу оһо-лоохтор. Эмнэ мин курдук, колхоз, совхоз производствотыттан илбэллэрин араарбатах дьон.

Билигин үүгэ-эйэр куммүтүн үдэга анаан бараммыт күндү миэ-бэа фондатынан, та-баарынан даһаны бэ-лэтиэтэмэхпит. Дьө-рү биэр, килбэи уо-чарата суох ылбыт айыыбыт суога. Бэ-йэбэтинэн оттойон көрдөһүөхтүм са-наабыт буолбата. Кэ-лин, урут туту даһаны-түһамматыхты ы-н-н дьыһа айылаах. Ге-рой-ийэлэргэ 10-нуу тыһ солк. көмө харчы кэлэр буолан улахан-нык үөртэ даһаны, ас-тыннарда даһаны. Онуоха билиги Саха ССР Верховнай Совет-тин Председателигар М. Е. Николаевка бас-татаан туран махта-бытын тиэрдэбит.

Кини куттаныах олохтук даһаны күн ах-сын уларыта турар. Хаһыаттарга суруйал-ларынан хамначчыт-тар уонна баайдар дьон баар буолуохтара үһү. Отчобуна билиги оһолорбут ким эрэ батталын аныгар оһоруохтара дин са-наатахпыттына сүрэх-пит кыланан ыларга дылы буолар.

А. Н. АНИСИМОВА,
Герой-ийэ.

★ Резонанс ★

БЭЙЭНИ ЭМИЭ КӨРҮНҮӨБҮН

«Сахаада» 49. М-гэр «Куобахта» хайдах «үс-тирини» устүүхкэ со-буй? уонна «Сага олох-хо» «Нойго оһолуу» кө-рүлүөхтээгэр дьон ыс-татылалары собулүү аах-тым. Сахалар түүлээх та-һаһы быдыргыттан та-һа-лалара. 50-с сылларга дьары саһыл тыһа, куо-бах бөргөһөлөөх дьову уугустук көрөрбүт, оттон таарбадантан тигиллэбит бөргөһөлөөхтөр 80-с сыл-ларга дьары бааллара. Куобах, бөре итээх сон-нору кэтэлдэрэ, суорван-нары салталлара, тини

тириниттэн тигиллэбит бөргөһө мааскадан буола-ра.

Холобур, куобах кул-таага, тыһа оһолорго бө-р-төхэй бөргөһөлэр, саһы-нахтар, уорбэга уонна өрөбөтө суорбан, үтүлүк иһэ, улахан дьонго бө-р-төһө буолаллара. Быдыр-гы саха дьыһталлара дьыа үлэтин тас өртүгөр истанан дьоннорун та-һастыһалара - саһыны-лара. Кинилэри оһон ким да үөрөһүтэ, кыһаада бөйгө үөрэтэрэ. Түнэ (сары) таһаһы билигин

даһаны дэж курдук кө-рүөхкэ сон. Кини таһах-тириниттэн оһолулар. Укүсүгэр атах таһаһы, үтүлүгү тигэллэрэ.

Билигин ийэбит Ефимо-ва Евдония Васильевна түнэ таһаһы тигиһэ дьарыктана сылдьыбата. Билигин, отчобууга сага улаатан иһэр уолаттар, тириин иһитингэ көмө-лөһөрбүт, талыага үтүс-түк мискилэбит дьом-мут. Ол иһитингэ ти-рини ийэбит өссө ыс-тымыра. Отох омуһагар эбэтэр кыра балаһаны бу-

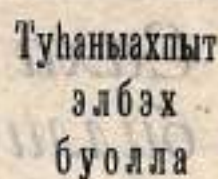
тэй тыһа сыбаан барап, үрдүлэригэр иһитлибит тириини тирээрэ уонна аныгар эири уматан ба-ран тыһа тахсыбат тыһа ыга сабара. Эмэх буруо-та иһэн, тири мис-араһас буолара. Оһонун таһас-таммыт тири бөҕө, сы-тыһбат-ымыйбат, тэһи-бат буолара үһү.

Сэрин кэнииттэн таһас-сал суога. Улахан дьон американскай куулуна таһааллара, онтукалара сурустаах буолара. От-тон билигин убайыһынан Бүөтүрдүүн сарыы ыс-тааннаах этибит. Суту-раан сылларга үөскэбит буоламыт олох кыһар-даннарын билбэхтэһип-пит. Аһылаан өлбүт ньи-рой этин, тириини үтэн

сирибит. Билигин рынок ыар тыһа ол сыллары санатар. Ол тыһаан барап билигин ыарахан олоһу утары түмсүүлээхтик, сатабыллыахтык оһеу-нуохха наада. Ити өбүгэ-лэригэр кэти сылдьыбит таһастарын сорох билэр эр өртүлэригэр аатта-тыт. Улугуруунаан аат-тыр сылларбытыгар бэ-йэ тугу да оторбонко аһы-таһага үөрэни хаал-быһыт, сыһа даһаны чэчэки этэ. Билигин ол суох.

Оһон олохтоох маты-рыйааллартан бөргөһөннү, үтүлүгү, атах таһастарын тигиһи дөлөтнэххэ наа-да. Оройуон старшай охотоведа Н. Д. Неус-

троев булт промысловой хаһаайыстыбатын тари-инэххэ дьон этинтин собу-лүүбүн. Оройуон түүлээ-бин агарын таһас онго-рон аһыага таһаарыахха, көһилэһиһэни хаачы-һыахха. Саха сирэ түүл-дэбэтин аатыгар даһаны, бөйбөт таһыһаппыт, ба-рыта бара турар. Күндү түүлээги дуоһагар бы-һаһынан астаһыһа биэриэххэ наада. Ону үчүгэйдик ааһан-суоттаан, толкуйдаан эргиннэх тус-таахпыт. Онуоха совхоз-тар охотоведтара быһаа-рар оруолу ыһахтаах-тар. Таһах, ыһах, сыһы тириһэри, күндү түүл-дэби, атын даһаны сырьелары нэһиллэһиһ-тэн хомуйуохха наада.

Уеһе ахтыллыбыт мөһүбүннэри таһынан 300 тыһыынча «кырыалы-быгына» сылдыар» американскай доллар, норма соннор, антикварнат, видеоаппаратура көстүбүттэрэ.

Снимокка: журналистар тыһыынчаларытар ИДьКУ начальныгын бастагы солбуулааччы А. П. Бугаев элэктэтиир (ССТА фототехника).

